

10.03.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**10 Mart 2021
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

10 Mart 2021 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Kararlar (Karar Sayısı: 3596, 3597, 3598, 3599, 3600, 3601, 3602, 3603, 3604, 3605, 3606, 3607, 3608, 3609, 3610, 3611, 3612, 3613, 3614, 3615, 3616, 3617, 3618, 3619, 3620, 3621, 3622, 3623, 3624, 3625, 3626, 3627, 3628, 3629, 3630, 3631, 3632, 3633, 3634, 3635)

YÖNETMELİKLER

— Uzaktan Çalışma Yönetmeliği
— Jandarma Genel Komutanlığı Madalya ve Nakdi Ödül Yönetmeliği

TEBLİĞLER

— 2021 Yılı Şubat Ayına Ait Dahilde İşleme İzin Belgelerinin (D1) Listesi
— 2021 Yılı Şubat Ayına Ait Yurt İçi Satış ve Teslim Belgelerinin (D3) Listesi
— 2021 Yılı Şubat Ayına Ait Hariçte İşleme İzin Belgelerinin (H) Listesi
— Firma Talebine İstinaden İptal Edilen Dahilde İşleme İzin Belgeleri Listesi
— Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 09/03/2021 Tarihli ve 2021/ÖİB-K-38 ve 39 Sayılı Kararları

KURUL KARARI

— Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 05/03/2021 Tarihli ve 9447 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 16/12/2020 Tarihli ve 2017/26740 Başvuru Numaralı Kararı
— Anayasa Mahkemesinin 16/12/2020 Tarihli ve 2017/40457 Başvuru Numaralı Kararı
— Anayasa Mahkemesinin 13/1/2021 Tarihli ve 2018/6183 Başvuru Numaralı Kararı
— Anayasa Mahkemesinin 10/2/2021 Tarihli ve 2018/23929 Başvuru Numaralı Kararı

DÜZELTME: Mülki İdare Amirleri Atama, Değerlendirme ve Yerdeğiştirme Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 3593) ile İlgili

Besilik sığır ithalatına kapılar açıldı

Bir süreden beri ithalata izin vermeyen Tarım ve Orman Bakanlığı, 2021 yılı için 3 ayrı dönemde ithalat yapılacağını ilan etti. İthalatla ilgili ilk başvuru 8 Mart 2021'de başladı.

Ali Ekber YILDIRIM

Tarım ve Orman Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdürlüğü besilik sığır ithalatına kapıları yeniden açtı. Bir süreden beri ithalata izin vermeyen Bakanlık, 2021 yılı için 3 ayrı dönemde ithalat yapılacağını ilan etti. İthalatla ilgili ilk başvuru 8 Mart 2021'de başladı.

Daha önce bir çok kez, Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli yaptığı açıklamalarda 2021 sonu itibariyle hayvan ithalatının tamamen biteceğini ve Türkiye'nin hayvan ithalatı yapmayacağını açıklamıştı.

Ahır kapasitesine göre ithalat

Hayvancılık Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan Besilik Sığır İthalatı Uygulama Talimatı'na göre, besilik sığır ithalatı 3 kategoride ve 3 dönemde yapılacak. Besilik sığır ithalatı yapmak isteyen işletmeler kapasitelerine göre ithalat yapabilecek. Buna göre, 5001 baş ve üzeri ahır kapasitesi olan işletmeler kapasitelerinin yüzde 15'i kadar besilik sığır ithalatı yapabilecek.

Kapasitesi 500 baş ile 5 bin baş arasında olan işletmeler, bu kapasitelerinin yüzde 20'si kadar besilik sığır ithalatı yapabilecekler.

İşletmenin besi hayvanı ahır kapasitesi, 500 başın altında olan gerçek veya tüzel kişiler, Tarım Bakanlığınca kuruluşuna izin verilen Kooperatif Merkez Birlikleri, Üretici

ve Yetiştirici Merkez Birlikleri ile Tarım Kredi Kooperatifleri ve İştirakleri, Et ve Süt Kurumu (ESK) aracılığı ile müracaat edecekler. Bu kapsamda ithalat talepleri her seferinde en az 500 baş olarak Hayvancılık Genel Müdürlüğüne yapılacaktır.

Bakanlıkça uygun görülmesi durumunda diğer kamu kurum ve kuruluşlarına da besilik sığır ithalat izni verilebilecektir.

İthalat 3 dönemde yapılacak

Besilik sığır ithalatı için gerekli olan kontrol belgesi Nisan, Haziran ve Ağustos olmak üzere 3 dönemde düzenlenecektir. Nisan dönemi için 8 Mart- 31 Mart tarihleri arasında başvurular alınacaktır. İkinci dönem olan Haziran için 1-31 Mayıs 2021 tarihleri arasında ve 3. dönem olan Ağustos için 1-31 Temmuz tarihleri arasında başvurular alınacaktır.

Besilik sığır ithalatında diğer şartlar

Hayvancılık Genel Müdürlüğü Besilik Sığır İthalatı Uygulama Talimatı'na göre ithalatla ilgili diğer şartlar şöyle:

1- İthal edilen besilik sığırlar, mücbir sebepler dışında, ülke gümrük kapısından girdiği tarihten itibaren en az 5 ay süreyle beslemek koşuluyla; besi formunu tamamlayana kadar kestirilemeyecek, başkasına satılamayacak ve devredilemeyecek.

2- İşletmesinin besi hayvanı ahır kapasitesi, 500 baş ve üzerinde olan gerçek veya tüzel kişiler besilik sığır ithalatı başvurularını doğrudan Hayvancılık Genel Müdürlüğüne yapacak.

3- Başvuru tarihleri dışında yapılan müracaatlar değerlendirmeye alınmayacaktır. Başvuru dosyasındaki eksik ve hatalı evrakların müracaat ayı içerisinde tamamlanması gerekiyor. Başvuru döneminde talep edilen ithal besilik sığır miktarı, mevcut dönem planlamasından fazla olması durumunda fazla olan miktar oranında tüm başvuru sahiplerinin talep ettiği hayvan sayısından düşüm yapılacaktır.

4- Her dönem için izin verilecek besilik sığır ithalatı miktarı Bakanlıkça belirlenecek, bir dönemde kullanılmayan izin miktarı takip eden diğer döneme aktarılabilecektir.

5- Başvuru sahibine yılı içerisinde aynı işletme için sadece bir kontrol belgesi düzenlenecektir.

6- Kontrol belgesi onaylandıktan sonra aynı kontrol belgesi ile izin verilen besilik sığırların, başka bir gerçek/tüzel kişiye ait işletmeye mücbir sebepler dışında devri yapılmayacaktır.

7- Bir dönem içerisinde alınan kontrol belgesi başka bir döneme devredilemeyecektir. Genel Müdürlükçe onaylanan kontrol belgelerinde değişiklik yapılmayacaktır. Ayrıca, kontrol belgesi onaylandıktan sonra başvuru sahibine döner sermaye ücretinin iadesi ilgili mevzuat gereği yapılmayacaktır.

8- Kontrol belgesi onaylanmadan, ihracatçı ülkeden yüklemesi yapılan besilik sığırların ülkeye girişine izin verilmeyecek. İhracatçı ülkenin resmi otoritesi tarafından düzenlenen veteriner sağlık sertifikasının tarihi, Hayvancılık Genel Müdürlüğü tarafından onaylanan kontrol belgesinin tarihi ile aynı tarihte yada sonraki bir tarihte onaylanmış olmalıdır. Aksi durumda yaşanabilecek olumsuzluklardan ithalatçı sorumlu olacaktır.

9- İthalat başvurusunda bulunulan gerçek ve tüzel kişilerin işletmesi, en az bir yıldır Hayvancılık Bilgi Sisteminde (Türkvat) kendi adına kayıtlı olmalı. İşletme kiralık ise noter onaylı kira sözleşmesinin en az iki (2) yıl önce yapılmış olması ve en az bir (1) yıl öncesinde başvuru sahibi adına işletmeye hayvan giriş-çıkışı olduğu belgelendirilmelidir.

İthalatta uyulması gereken teknik şartlar

-- İthal edilecek besilik sığırlar bireysel tanımlama araçları (küpe veya elektronik kulak küpesi/mikroçip vb.) ile tanımlı olmalıdır.

-- Ülkeye girişte hayvanların yaşı 12 ayı (365 gün) ve 350 kilogramı geçmemeli.

-- İthal edilecek besilik sığırlar; ihracatçı ülke topraklarında veya canlı hayvan ithalatına Bakanlıkça izin verilen ülke topraklarında doğup büyümüş olmalıdır.

-- Avrupa Birliği Üye ve Diğer Avrupa Ülkelerinden ithal edilecek besilik sığırlar etçi ve kombine ırkların saf veya kendi aralarındaki melez erkekleri olmalıdır.

Etçi Irklar; Angus, Charolais (Şarole), Limousin (Limusin), Hereford, Belgium Blue (Belçika Mavisi), Piedmontosa, Aubrac(Obrak), Gasconne, Salers, BlondeD'aquitane

Kombine Irklar; Simental (Fleckvieh), Shorthorn.

-- Diğer Ülkelerden ithal edilecek besilik sığır ırkları ise şöyle belirlendi:

Etçi Irklar; Angus, Charolais (Şarole), Limousin(Limusin), Hereford, Belgium Blue (Belçika Mavisi), Piedmontosa, Aubrac (Obrak), Gasconne, Salers, BlondeD'Aquitane, Senepol, Braford ve Brangus olacak, Bos taurus indicus (Nelore, Zebu, Gyr vb.) sığır ırkları veya melezleri olmayacaktır.Kombine Irklar; Simental (Fleckvieh), Shorthorn.

OECD, Türkiye için büyüme beklentisini iki katına çıkardı

Küresel ve bölgesel ekonomilere dair 2021-2022 büyüme beklentilerinde yukarı yönlü revizyona giden OECD (İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı), Türkiye'nin 2021 büyüme beklentisini ikiye katladı ve yüzde 5,9'a yükseltti.

OECD (İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı), küresel ve bölgesel ekonomilere dair 2021-2022 büyüme beklentilerinde revizyona gitti. OECD'nin Türkiye için 2021 tahminindeki değişiklik ise dikkat çekti. 2021 için yüzde 2,9 oranında büyüme bekleyen OECD, bu tahminini yüzde 5,9'a yükseltti. Kurum gelecek yıl için beklentisini ise bir miktar aşağı çekti.

OECD, 2022 yılı için büyüme beklentisini yüzde 3,0'ye çekti. Aralık raporunda beklenti yüzde 3,2, Ocak raporunda ise yüzde 3,5 seviyesinde bulunuyordu.

OECD yaptığı değerlendirmede, güçlü bütçe tedbirlerinin, imalata ve inşaat sektörlerinde toparlanmanın Çin ve Türkiye'de 2020 yılında ekonomik aktivitenin pandemi öncesi seviyelerin üzerine çıkmasında etkili olduğunu belirtti.

Raporda, yüksek emtia fiyatlarının net emtia ithalatçısı olan Türkiye gibi ülkelerde enflasyonu yükselticeği de vurgulandı.

Fitch: Türkiye'de enflasyon 2021 ve 2022'de gerileyecek

Fitch Ratings Direktörü Douglas Winslow, Türkiye'de enflasyonun 2021 yılının sonunda yüzde 11'e, 2022 yılının sonunda da yüzde 9,2 seviyesine gerilemesinin beklendiğini ifade etti.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, "Türkiye ve Finansal Kuruluşlar" güncellemesi başlığıyla internet üzerinden seminer düzenledi.

Seminerde konuşan derecelendirme kuruluşunun Direktörü Winslow, şunları söyledi: "Bu yılın sonunda enflasyonun yüzde 11 seviyesine, 2022 yılının sonunda da yüzde 9,2 seviyesine gerilemesini bekliyoruz. Bu halen Merkez Bankasının (TCMB) tahminlerinin üzerinde. Son 5 yılda Türkiye'de enflasyon ortalama yüzde 11,7 seviyesinde gerçekleşti. Bu benzer (aynı grupta değerlendirilen) ülkelerin ortalamasından 3 kat fazla."

Para politikası adımlarını da değerlendiren Winslow, "Yeni faiz oranları, şubatta enflasyon oranı dikkate alındığında yüzde 1,4 ile pozitif alana ilerledi. Bu, hazıranda yüzde -5 seviyesindeydi. Tüm finansman ana faiz oranı üzerinden yapıldı. Bu işlevselliği artırdı." diye konuştu.

Winslow, aynı zamanda dış dengesizlikleri artıran güçlü kredi teşviklerinin de azaldığının görüldüğünü bildirdi.

"Genel tahminimizi destekliyor"

Türkiye'nin mali ölçütlerine de değinen Winslow, "Türkiye'nin gayrisafi yurt içi hasılasına (GSYH) oranla kamu borcu yüzde 40 seviyesinde. Bu, güvenilir bir mali çıpa." dedi.

Winslow, kredi derecelendirme kuruluşunun "BB" notuyla değerlendirdiği diğer ülkelerin kamu borçlarının GSYH'sine oranının yaklaşık yüzde 60 seviyesinde olduğunu hatırlattı.

Direktör Winslow, "Bu durum (Türkiye'nin düşük kamu borcu oranı) 2020'de yüzde 4,5 olan bütçe açığının, 2022'de yüzde 3,9 seviyesine gerileyeceğine ilişkin genel tahminimizi destekliyor." değerlendirmesinde bulundu.

Fitch Ratings Avrupa, Orta Doğu, Afrika (EMEA) Finansal Kuruluşlar Direktörü Lindsey Liddell ise "Kısmen güçlü büyüme görünümü göz önüne alındığında, 2021'de bankaların takipteki kredi oranlarında keskin bir artış beklemiyoruz." ifadesini kullandı.

Fitch Ratings Türkiye Analisti'nin açıklamaları

Fitch Ratings, 19 Şubat'ta Türkiye'nin kredi notunu "BB-" olarak teyit ederken, kredi notu görünümünü "negatif"ten "durağan"a çevirmişti.

Fitch Ratings Kıdemli Direktörü ve Türkiye Analisti Erich Arispe, 23 Şubat'ta yaptığı açıklamada, "Türkiye'nin kredi notu görünümünün 'negatiften' 'durağana' revize edilmesi, yeni bir ekonomi ekibiyle daha tutarlı ve Ortodoks bir politika karışımının geri dönüşünü yansıtmaktadır. Bu gelişme, kısa vadeli dış finansman risklerini azaltmıştır." ifadesini kullanmıştı.

2020 yerli firmaların satın alma yılı oldu

Geçtiğimiz yıl Türk vatandaşların kontrolünden çıkan firma sayısı kontrolüne girenden fazla oldu. Buna karşılık yabancılar tarafından yapılan alım işlemlerinin tutarı 9 milyar 978 milyon lira, Türklerin yaptığı yabancı şirket alımların tutarı ise 11 milyar 860 milyon lira düzeyinde gerçekleşti.

Rekabet Kurumu raporuna göre, geçen yıl Türk vatandaşlarının kontrolündeki 26 firma yabancılar tarafından satın alınırken, Türklerin satın aldığı yabancı kontrolündeki firma sayısı 11 oldu. Buna karşılık yabancılar tarafından yapılan alım işlemlerinin tutarı 9 milyar 978 milyon lira, Türklerin yaptığı yabancı şirket alımların tutarı ise 11 milyar 860 milyon lira düzeyinde gerçekleşti. Bu durum, Türk firmaların satın aldığı şirketlerin, yabancıların aldığı Türk şirketlerine göre daha değerli olduğunu gösteriyor. Rekabet Kurumu Birleşme ve Devralma Görünüm raporuna göre şirket satın almalarında 2020 “millileşme” yılı oldu. 2020’de Türk vatandaşlarının yabancı kontrolündeki şirketleri satın alma tutarı, yabancıların Türk firmalarını satın almalarından daha fazla gerçekleşti. Rekabet hukukuna göre, Türkiye ciroları eşik değerleri aşan şirketlerin satın alınması, birleşmesi, ortak girişim kurması halinde Rekabet Kurulu’ndan izin alınması gerekiyor. Ayrıca tüm özelleştirme işlemleri de Rekabet Kurulu izni alınarak sonuçlandırılabilir.

Bunun yanı sıra, ana birleşme-devralma işlemi Türkiye dışında gerçekleşmiş olsa dahi, şirketlerden birinin Türkiye operasyonu varsa, bu birleşme-devralma işlemi için Rekabet Kurulu’ndan izin alınır.

Türkiye içi birleşme ve devralmalar

Rekabet Kurulu iznine tabi birleşme ve devralmalardan oluşan rapora göre, 2020’de Türk vatandaşlarının kontrolündeki 26 firma yabancılar tarafından satın alındı. Buna karşılık yabancıların kontrolündeki 11 firma Türk vatandaşlarınca satın alındı.

Tutar bakımından incelendiğinde ise Türk firmaların yabancılar tarafından alındığı işlemlerin tutarı 9 milyar 978 milyon TL olarak bildirildi. Türk firmaların yabancı firmaları satın aldığı işlemlerin tutarı ise 11 milyar 860 milyon TL olarak gerçekleşti. Bu durum, Türk firmaların, yabancı firmaları satın aldığı işlemlerde daha değerli şirketlerin el değiştirdiğini gösteriyor. Genellikle hem işlem sayısı, hem de tutar bakımından, yabancı yatırımcıların Türk firmaları satın alması tersi durumlara kıyasla daha yüksek seyrediyordu. Son 5 yıl içinde sadece 2020’de Türk firmaların yabancıları satın alması tutarı, yabancıların Türk firmaları satın alması tutarından daha yüksek oldu.

Devralan tarafın yabancı olduğu işlemlerde, alıcı şirketin ülkesine bakıldığında Alman şirketleri ön sırada yer aldı. Bu kapsamda, Almanya merkezli şirketler 5, Lüksemburg ve Birleşik Arap Emirlikleri şirketleri 4’er, ABD 3, Avusturya vatandaşları 2 işlemde Türk şirketlerini devraldılar.

Türkiye içi birleşme ve devralmaların genel görünümü

Rekabet Kurulu, 2020’de toplam 88 Türkiye içi birleşme-devralma işlemi başvurusunu karara bağladı. Bunlardan 75’i birleşme-devralma, 11’i grup içi olması nedeniyle kapsam dışı, 2’si ise diğerleri kapsamındaki işlemlerden oluştu. Bu işlemlerin toplam tutarı 29 milyar 192 milyon TL olarak bildirildi. Birleşme-satınalma işlemine konu 75 işlemin 71’i bir şirketin diğerini satın alması, 3’ü ortak girişim, 1’i birleşme olarak gerçekleşti.

Rekabet Kurulu 2020 birleşme ve devralma görünümü

Türkiye içi ve Türkiye dışındaki birleşme ve devralma izinleri toplamına bakıldığında Rekabet Kurulu, 2020’de toplam 220 birleşme ve devralma işlemine izin verdi. Bunlardan 132’si, tarafların Türkiye’de olmadığı uluslararası işlemler için verildi. Yurt dışında gerçekleşen bu işlemlerin bildirilen tutarları 2 trilyon 668,4 milyar dolar olarak gerçekleşti.

OECD: Toparlanmanın güçlenmesi için aşılamanın hızlanması gerekli

Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü(OECD), tüm ülkelerde sınırlamaların daha çabuk şekilde kaldırılabilmesi, güvenin ve harcamaların artırılabilmesi için koronavirüse karşı aşılamanın hızlandırılması gerektiğini bildirdi.

Global ekonomik görünümün, koronavirüse karşı etkili aşılamanın geliştirilmesi, bazı ülkelerin ek mali destekler açıklamaları ve ekonomilerin koronavirüsün bastırılmasına yönelik tedbirler ile iyi başa çıktıklarına dair işaretlerin yardımı ile, son aylarda kayda değer şekilde iyileştiğini belirten OECD, global üretimin 2021 ortasında pandemi öncesi seviyeye yükselmesi ile birlikte global GSYH büyüme oranının 2021'de yüzde 5,6 ve 2022'de yüzde 4 olmasının beklendiğini vurguladı. Ancak OECD, iyileşen global görünümün rağmen, pekçok ülkede üretim ve gelirlerin 2022 yılı sonuna kadar pandemi öncesi seviyenin altında kalmaya devam etmelerinin beklendiğini de ifade etti.

OECD bugün yayınladığı "Ara Dönem Ekonomik Görünüm" raporunda, küresel büyüme için 2021 tahminin Aralık ayındaki rapora göre 1,4 puan ve 2022 beklentisini 0,3 puan yükseltti. G20 için 2021 büyüme beklentisini 1,5 puan artırarak yüzde 6,2'ye çıkaran OECD, 2022 yılı için büyüme tahminini de yüzde 3,7'den 4,1'e çıkardı.

Euro Bölgesi ekonomisi için 2021 ve 2022 büyüme tahminlerini sırasıyla 0,3 ve 05 puan yükselterek yüzde 3,9 ve 3,8 olarak duyuran OECD, ABD ekonomisinin ise 2021'de yüzde 6,5 ve 2022'de yüzde 4.0 büyüyeceğini öngördü.

ABD'de ciddi mali teşviklerin hızlı aşılama ile birlikte GSYH'yı bu yıl Aralık ayındaki tahmini 3,3 puan üzerinde büyütebileceğini öngören OECD, ancak ülkeler ve sektörler arasında ayrışmaya dair işaretlerin arttığını da dikkat çekti. "Koronavirüsü kontrol altına almamak için ciddi tedbirler diğerleri etkin kamu sağlığı politikalarından, hızlı aşılama ve güçlü politika desteğinden fayda sağlarken, bazı ülkelerde ve sektörlerde büyümeyi kısa vadede geride utacak" tespitinde bulundu. Global ekonomi için kayda değer risklerin devam ettiğini de belirten OECD, Aşılama konusunda tüm ülkelerde hızlı ilerlemenin sınırlamaların daha çabuk şekilde kaldırılmasına yardım edeceğini, güveni ve harcamaları güçlendireceğini vurguladı. OECD, aşılama yavaş ilerleme ve mevcut aşılara dirençli yeni virüs mutasyonlarının gelişmesinin daha yavaş bir toparlanma, daha büyük işsizlik ve daha fazla işletmenin ifalası ile sonuçlanacağına işaret etti.

Talepte yeniden artışa ve geçici arz aksaklıklarına bağlı olarak emtia piyasalarında maliyet baskılarının gelişmeye başladığına da işaret eden OECD, "Ancak çekikdek enflasyon ılımlı olmaya, dünya genelindeki atıl kapasite tarafından aşağıda tutulmaya devam ediyor" tespitinde bulundu.

Birincil politika önceliğinin, yaşamları korumak, gelirleri muhafaza etmek ve salgını kontrol altına alma tedbirlerinin negatif etkilerini sınırlamak olması gerektiğini belirten OECD, bu çerçevede dünya genelinde mümkün olan en kısa zamanda daha fazla aşının üretilmesi ve uygulanması için tüm gerekli kaynakların kullanılmalarının sağlanması gerektiğini vurguladı.

OECD, "Aşıların düşük gelirli ülkelere sağlanması için gerekli kaynaklar, daha güçlü ve daha hızlı global ekonomik toparlanmadan sağlanacak kazanımlara göre küçük olacaktır" dedi.

Mali politika desteğinin ekonominin durumuna ve aşılama hızına bağlı olması gerektiğini belirtirken, bunu yanı sıra yeni politika tedbirlerinin hızlı ve tam olarak uygulanmaları gerektiğini de ifade etti. Erken bir mali politika sıkılaştırmasından kaçınılması gerektiğini de vurguladı.

"Makroihtiyati politikalar gerekiyor"

"Cari oldukça destekleyici para politikası duruşu devam ettirilmeli ve manşet enflasyonun geçici olarak hedefi aşmasına imkan verilmeli" değerlendirmesinde bulunan OECD, finansal istikrarın sağlanması gereken yerde makroihtiyati politikaların kullanılmaları gerektiğini de belirtti.

Hanehalkları ve şirketler için gelir desteğinin aşılama yüz yüze aktivitelere sınırlamaların ciddi şekilde gevşetilmesine imkan verene kadar devam etmesi gerektiğini anlatan OECD, "Ancak, insanların desteklenmesinde ve şirketlere yardımda borç vermek yerine geri ödemesiz desteklere, sermaye koymaya odaklanılmalı" dedi.

"Fırsatları artırmak, ekonomik dinamizmi iyileştirmek ve güçlü, sürdürülebilir, kapsayıcı toparlanmayı desteklemek için yapısal reformlar güçlendirilmeli" tespitinde bulunan OECD, reformların sıralanması ve paketlenmelerini kolektif faydalarının güçlendirilmesi ve kısa vadeli talebin desteklenmesi için önemli olduğunu vurguladı.

OECD, pandemi ile başa çıkmak, güçlü ve kapsayıcı toparlanmayı sağlamak için atılan ulusal politika adımlarının kazanımlarını artırılması için uluslararası politika koordinasyonunun zaruri olduğunu da ifade etti.

Ünlü yatırımcı Mobius: Türk ekonomisi daha iyiye gidecek

Boğaziçi Zirvesi'nde konuşan ünlü yatırımcı Mark Mobius, pek çok ülkenin iyileşme sürecinde olduğunu kaydederken “Türkiye’de de aynı durumu gözlemliyorum. Geçen seneye göre çok daha iyi durumda. Daha da iyiye gideceğini düşünüyorum” dedi.

Bu yıl ‘Belirsizlik Çağında Yaşamak’ ana teması ile düzenlenen, 43 devletten bakan, büyükelçi, konsolos ve iş insanını İstanbul’da bir araya getiren 11’inci Boğaziçi Zirvesi, dün yapılan panellerle tamamlandı. Ünlü yatırımcı Mark Mobius, Afganistan İletişim ve Bilgi Teknolojisi Bakanı Masooma Khawari ve İGA CEO’su Kadri Samsunlu gibi isimlerin katıldığı zirvede, yeni dünya düzeninde ele alınabilecek başlıklar masaya yatırıldı.

Türkiye iyiye gidecek

Zirvede konuşan Mobius Capital Partners LLP’nin Kurucusu Mark Mobius, ekonomik açılarından geçen yılın başlarından itibaren çok sıkıntılı bir durum yaşandığını, bu senenin çok daha iyi olacağını düşündüğünü söyledi. Pek çok ülkenin iyileşme sürecinde olduğunu kaydeden Mobius, “Türkiye’de de aynı durumu gözlemliyorum. Geçen seneye göre çok daha iyi durumda. Daha da iyiye gideceğini düşünüyorum” dedi.

Türkiye’nin Çin’e, Kore’ye, Tayvan’a, Güney Afrika’ya, Brezilya’ya, Hindistan’a para yatırmaya devam ettiğini dile getiren Mobius, “Şu anda en büyük holdingler

Hindistan'da yatırım yapmaya devam ediyorlar. Burada iyi bir şirkete yatırım yapmak çok önemli. İnsanlara önerim hayalleriniz bulutların üstünde olsa bile ayaklarınız yere basmalı. Bulutların üstünde ileriye görebilir, tahminlerde bulunabilirsiniz ama ayaklarınız yere bastığınızda daha sağlam olursunuz ve şirketinizin mali durumunu daha iyi kontrol edebilirsiniz” diye konuştu.

Kaybedenler, kazananlar...

Para kaybedilen şirketlere yatırım yapmayı sevmediğini kaydeden Mobius, şöyle konuştu: “Tesla gibi para kaybediyor olursak bu durum aynı zamanda pek çok kişiye de para kazandırıyor olacak. Tesla'nın stokları otomatik olarak artıyor. Bu durum da stokların neden aşağıya doğru iniyor sorusunu karşımıza çıkarıyor. Kripto ve Bitcoin değerleri öncü bir değer olarak görebiliriz. Borsanın ne olup bittiği konusunda bizi bilgilendiriyor. Bu durum aslında şirketlerin para kaybedip kaybetmediğini gösteriyor. O nedenle kripto dünyasına daha yakından bakmak lazım. Aslında düzeltme yapılsa dahi ya da pusula geriye doğru düşse dahi stok pazarda iyi para kazanılacaktır. Çünkü burada önemli bir yatırım fırsatı var.”

Ekonomide dijitalleşme

Sosyal Etki ve Dijitalizasyon başlıklı panelde konuşan Afganistan İletişim ve Bilgi Teknolojisi Bakanı Masooma Khawari ise çağın şartları ve gereksinimlerinden dolayı toplumların makineleşen bir yaşama doğru hızla ilerlediğine dikkat çekti. İnsan yaşamına dayatılan teknolojinin başta Afganistan gibi gelişmekte olan ülkeler olmak üzere tüm devletlerin dijital yönetime yönelme ihtiyacını artırdığının altını çizen Khawari, şunları söyledi:

“Salgın döneminde sosyal medya kanalları sadece bilgilendirme için kullanılmadı. Aynı zamanda dünyadaki bilim insanları arasında işbirliğini artırmak için de iyi bir araç haline geldi. Korona sonrası dönemde ilklerden biri, ticari aktörlerin ekonomide dijitalleşme ve sanal pazarlama uygulamalarına daha fazla aşına olmaları olacak. İkinci planda ise işçi ve işveren ilişkileri ile çalışma şekillerindeki değişiklikler yer alıyor. Süreçlerin dijitalleşmesi, bir ülkenin güvenlik ve bilgi sistemlerini ekonomisini ve altyapısını basitleştirebilir. Vatandaşlara kamu hizmetinin sunumunu iyileştirebilir. Dijital dönüşümünün sosyal refah üzerindeki önemli etkileri arasında yaşam kalitesinin artırılması, eşitlik duygusu, toplumun tüm üyeleri için temel hizmetlere erişim kolaylaştırılması, sürdürülebilir kalkınma, sağlıklı, temiz ve uygun maliyetli enerjik büyümeden bahsedilebilir.”

Kargo merkezine dönüşüm

Kargo fiyatlarının havayolları açısından da ciddi anlamda arttığını söyleyen İGA CEO'su Kadri Samsunlu da hava kargo ile ilgili açıklamalarda bulundu. Samsunlu “Bunun bir başka sebebi ise talep bu dönemde e ticaret ile ciddi anlamda yükseldi.

Bu da hava yollarının yük miktarlarını belli ölçüde artırdı. Biz deniz tarafında gördüğümüz trendin aynısını hava yolunda da görüyoruz. Bugün kargo açısından Türkiye'nin ciddi anlamda bir gücü bulunmakta. Bu oyunda İstanbul'u, İstanbul Havalimanı'nı bir kargo merkezi haline getirmek istiyoruz. Önümüzdeki fazlarda yeni kargo alanları ve yeni destek bölgeleri yaratmak üzere bir master planımız var. Bunu hayata geçirdiğimizde dünyadaki artan dış ticaretin de etkisiyle ciddi bir hacmi havalimanımız ve çevresinde elleçleyeceğiz" dedi.

İş dünyası temsilcileri, yeni dünya düzeninin reçetesini çıkardı

TOGG CEO'su M. Gürcan Karakaş: Elektrikli araç markalarının hisse değerlerinin yükseldiği kesinlikle doğru. İnsanların şu an satın aldıkları şey gelecek. Klasik yaklaşımla olan üretim bir taraftan devam ederken bir taraftan da yeni oyuncularla yolumuza bakmalıyız. Günümüz dünyasında artık sadece liderlerin değil, herkesin iş birliği içerisinde çalışması gerekiyor. Dürüstlük inanılmaz önemli. Aynı şekilde insanların yüreklerine dokunabilmek de çok önemli.

Tuborg CEO'su Damla Birol: Pandemi, dijital iletişime alışkın bir şirket olsak da bizim için zorlayıcı bir durum oldu. Bir vakanın olduğu esnada bile toplantılarımız iptal edildi. İş dünyası Türkiye'de duruma çok hızlı adapte oldu. Bana göre şu an konuşmaktansa dinleme zamanı. Ekosisteminizi dinlemeniz gerektiğini düşünüyorum. Bu dönemde şirketlerin temel dengelerini korumak büyük bir başarı.

Boğaziçi Ventures Yönetim Kurulu Başkanı Agah Uğur: Üretim modelleri ciddi anlamda değişti. Eğer gerçekten değişim istiyorsak bunun kısa vadede olması gerekiyor. Eğer gerçekten farklı ve kaliteli bir ürün oluşturmazsanız, daha da önemlisi iyi bir imaj oluşturmazsanız başarısız olursunuz.

Çalışanlarınızın, müşterilerinizin kalplerine dokunmanız gerekiyor. Aksi halde müşterileriniz sizi tercih etmeyecektir. Ekonomik açıdan bir değer yaratmak artık tek başına yeterli değil.

Kılıçdaroğlu'dan çiftçilere: O faizlerin tamamını sileceğiz

Kılıçdaroğlu çiftçilerle ilgili, "İktidara geldiğimizde hiç meraklanmayın, sizin bu devletten, 210 milyar lira alacağınız var. Biraz kredi verildi, faizler yükseliyor. Faizler ertelendi. O faizlerin tamamını sileceğiz. Bankalara ve Tarım Kredi'ye olan ana paranızı da makul ölçülerde taksitlendireceğiz. Bunlar yapamazlar ama biz yapacağız. Bunlar tefecilere çalışırlar." dedi.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, "Bizim özgür medyaya ihtiyacımız var. Bizim eksikimizi bize gösteren özgür medyadır. O medyanın mensuplarına her zaman saygı duyacağız." dedi.

CHP Meclis Grup Toplantısı'nda, Kılıçdaroğlu'nun konuşması öncesi, Bitlis'in Tatvan ilçesindeki helikopter kazasında şehit olan askerler için saygı duruşunda bulunuldu.

Kılıçdaroğlu, daha sonra 5 Mart 2020'de Saadet Partisi'nden istifa eden İstanbul Milletvekili Nazır Cihangir İslam'a, CHP rozeti taktı.

Ardından partililere hitap eden Kılıçdaroğlu, usta oyuncu Rasim Öztekin'in hayatını kaybettiğini hatırlatarak, "Kendisi tiyatronun ve sinemanın çok değerli bir aktörüydü. Ailesine, sevenlerine ve sanat camiasına baş sağlığı dilerken onu unutmayacağımızı ifade ediyoruz." diye konuştu.

Sanat dünyasının ve sanatçıların bir toplum için ne kadar değerli olduğunu bildiklerini belirten Kılıçdaroğlu, "Herkes sanatçı olamaz. Sanatçıları kaybetmek bir toplum için gerçekten de acı bir tablodur." ifadesini kullandı.

Gazeteci Levent Gültekin'in dün saldırıya uğradığını anımsatan Kılıçdaroğlu, "Saldırıya tepki veren, öncelikle iki kadın. O iki kadına yürekten teşekkür ediyorum. Gerçekten olağanüstü bir şey." dedi.

Gültekin'in, düşüncelerini özgürce yazdığını, kalemini satmadığını söyleyen Kılıçdaroğlu, "Kendisi televizyonlarda, internet sitelerinde, bazen gazetelerde düşüncelerini özgürce ifade eder. Bir gazetecinin, düşüncelerini açıkladı diye tehdit edilmesi, saldırıya uğraması, dövülmesi asla kabul edilemez. Gazeteciye kalkan her el demokrasiye kalkmış demektir. Olayı böyle değerlendirmek, yorumlamak lazım." değerlendirmelerinde bulundu.

Gültekin'in, "Son zamanlarda sürekli tehdit alıyordum. Kendimden daha çok memleketim adına üzüliyorum." sözünü aktaran Kılıçdaroğlu, "İnsan Hakları Eylem Planı'nın açıklandığı bir ortamda halen bu saldırılar oluyor ve saldırıyı yapanlar bir şekliyle elini kolunu sallayıp sokaklarda geziyorlarsa bu eylem planının bir şeye yaramadığı da açıkça anlaşılıyor." şeklinde konuştu.

Gazeteciler Müyesser Yıldız ve İsmail Dükel'in de yargılandıkları davalardan ceza aldığına işaret eden Kılıçdaroğlu, şunları kaydetti:

"Özellikle Müyesser Hanım uzun süre cezaevinde kaldı. Olmayan belgeden ve olmayan devlet sırrından ötürü yargılandılar ve mahkum edildiler. İnsan Hakları Eylem Planı'nın açıklanmasından hemen sonra böyle bir tablonun ortaya çıkması gerçekten son derece acı. Asıl sorgulanması gereken, rütbeli olan birinin Kara Kuvvetleri Komutanlığı İstihbarat Başkanlığına getirilmesidir ve sonra bunun FETÖ'cü olarak itirafçı olmasıdır. Bunu buraya kim getirdi? Savcı sorgulayacaksa bunu sorgulaması lazım. Kim getirdi? O rütbeyi buna kim verdi? Bu makamı bunlara kim tahsis etti? Gazetecilerle uğraşacağınıza bu konularla uğraşın.

Üstelik bir telefon görüşmesi, bir astsubay. Psikolojik tedavi görüyor. Böyle birinin sözlerine itibar ediyorsunuz ve gazetecileri hapse atıyorsunuz. Müyesser Hanım, tam 5 ay, hak etmediği bir ortamda yaşamını sürdürdü. Doğru değil. Birlikte mücadele edeceğiz. Bütün gazeteci arkadaşlara, basın çalışanlarına, kalemini satmayanlara, düşüncelerini özgürce ifade eden bütün gazetecilere selam gönderiyoruz. Siz kaleminizi satmadığınız sürece kimi eleştirirseniz eleştirin biz her zaman yanınızda olacağız ve sizlerle beraber olacağız. Bizim özgür medyaya ihtiyacımız var. Bizim eksikimizi bize gösteren özgür medyadır. O medyanın mensuplarına her zaman saygı duyacağız."

Kılıçdaroğlu, konuşmasında, Şehir Üniversitesinin Marmara Üniversitesine devredilmesine karar verildiğini anımsattı. Üniversite personelinin mağdur

olmayacağı yönünde açıklamalar yapıldığını belirten Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile üniversite çalışanları için mülakat yapılması kararı alındığını ve bu şekilde söz konusu personelin mağdur edileceğini savundu. Kemal Kılıçdaroğlu, "Bir taraftan bunu yaparken, öbür taraftan da demokrat dünyaya kendi saygınlığınızı ifade etmek için oturacaksınız, İnsan Hakları Eylem Planı açıklayacaksınız, 'Gelin buna inanın.' diyeceksiniz. Biz inanmıyoruz. Bunları yaptığınız sürece bizim inanma şansımız da yoktur." diye konuştu.

Eski Ordu Valisi Seddar Yavuz'a hakaret ettiği iddiasıyla İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu hakkında açılan davayı hatırlatan Kılıçdaroğlu, Yavuz'un 12 tanığının ikiye kez dinlenirken İmamoğlu'nun 10 tanığından sadece 4'ünün dinlendiğini söyledi. Kılıçdaroğlu, "Kendisinin yanında olan Ordu Milletvekilimiz var. Önce 'Dinleyeceğiz.' diyorlar, sonra onu da dinlemiyorlar. O kadar acelesi var ki iddianameler hazırlanıyor, veriliyor. Hakimin önünde dosya. Dosyada ayrıca iki bilirkişi raporu var. Eğer İnsan Hakları Eylem Planı gerçek anlamda uygulanıyor ve gerçek anlamda muhataplarına ulaşmışsa bu davadan süratle bir beraatin çıkması lazım." değerlendirmesinde bulundu.

"O faizlerin tamamını sileceğiz"

CHP lideri Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın geçen yıl nisanda "Çiftçilerimiz ekilmemiş tek karış toprak bırakmayacak." ve Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli'nin ise "Ürününüz tarlada, serada; etiniz, sütünüz ise elinizde kalmayacak. Gerekirse devlet olarak biz alırız." dediğini aktararak sözlerini şöyle sürdürdü:

"Siz alırsanız biz de çiftçi de memnun oluruz. Gereği yapıldı mı? Tam 3 toplantıdır söylüyorum; Nevşehir, Niğde ve Polatlı'da kuru soğan patates ambarlarda çürüdü. Niye almıyorsunuz? Söz verdiniz, çıktınız televizyonlara. Bir devletin saygınlığı nasıl ölçülür? Verdiği sözün arkasında durarak. Verdikleri sözü şimdi tutmuyorlar. Bütün çiftçi kardeşlerime sesleniyorum, size verdikleri sözü tutmuyorlarsa bunlara gerekli dersi sandıkta vermek zorundasınız. Biz iktidara geldiğimizde hiç meraklanmayın, sizin bu devletten, AK Parti hükümetlerinden 210 milyar lira alacağınız var. Biraz kredi verildi, faizler yükseliyor. Faizler ertelendi. O faizlerin tamamını sileceğiz. Bankalara ve Tarım Kredi'ye olan ana paranızı da makul ölçülerde taksitlendireceğiz. Bunlar yapamazlar ama biz yapacağız. Bunlar tefecilere çalışırlar, biz alın terine, emeğe çalışacağız."

"Servisçilerin plaka tahdit taleplerini haklı buluyorum"

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, İstanbul'da servis sektörü çalışanlarının toplantısına katıldığını belirterek servisçilerin plaka tahdit taleplerini haklı bulduğunu ve bu konuda onları desteklediğini aktardı. Bu sırada kendisine iki farklı olay anlatıldığını söyleyen Kılıçdaroğlu, bir servisçinin maddi imkansızlıklar nedeniyle ailesiyle birlikte intihar girişiminde bulunmak üzereyken bundan vazgeçirildiğini belirtti. Başka bir servisçinin ise maddi imkansızlıklar nedeniyle çocuklarının

istediklerini alamadığını, bu nedenle çocukları uyuduktan sonra evine gittiğini söylediğini dile getiren Kılıçdaroğlu, şöyle devam etti:

"21. yüzyılın Türkiye'si'nde insanları bu noktaya getiren kimdir? Anayasada öngörülen sosyal devletin gereklerini yerine getiremeyenler kimlerdir? Saraylarda yaşayanların bir eli yağda, bir eli baldayken minibüsünü, servis aracını aylardır çalıştıramayan, 5 kuruş elde edemeyen insanlara ne zaman, nerede ve kimler yardım edecektir? Sosyal devlet, fakirin fukaranın yanında olan devlet demektir. Niçin, hangi gerekçeyle yardım yapmıyorsunuz? Bu konuyu beni dinleyen hiçbir arkadaşımın, kardeşimin unutmamasını istemiyorum. Bir baba 'Çocuklarım uyuduktan sonra eve gideceğim, onlara verdiğim sözü yerine getiremedim.' diyorsa 21. yüzyılın Türkiye'si'nde hepimizin oturup düşünmesi lazım. Kim, kimler yönetiyor bu ülkeyi? Bu kadar derin uçurum nasıl oluştu?"

"Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayarak yola çıkacağız"

Kemal Kılıçdaroğlu, salonda kendisini izleyen sivil toplum kuruluşlarından kadınlara hitaben "Burayı bir kır bahçesine döndürmüşsünüz. Çiçekler var aramızda, kadınlar var." dedi.

Kadınların hayatın her alanında yer aldığını vurgulayan Kılıçdaroğlu, kadının, insanlığın gelişmesi ve büyümesi, dilin öğretilmesi, duyguların öğretilmesinin annelerce gerçekleştirildiğini ifade etti. Kılıçdaroğlu, kadınların toplumun ikinci sınıf vatandaşı olmadığını altını çizerek "Kadınlar birlikte yaşadığımız, ağladığımız, sevindiğimiz, tasada ve kıvançta birlikte ve eşit olduğumuz bir ortamda hepimizin huzuru, bereketi olur. Hepimiz huzur içinde o ülkede yaşarız. Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlayarak yola çıkacağız." sözlerini sarf etti.

Kadınların taleplerini birilerinin duymak istemediğini savunan Kılıçdaroğlu, kadınların, sosyal güvenceli iş istediklerini ve bu taleplerin sonuna kadar haklı olduğunu dile getirdi.

Kemal Kılıçdaroğlu, Kadıköy'de esnaf ziyareti sırasında bir kadının 10 yıldır dul olduğunu ve 4 çocuğu bulunduğunu, Cumhurbaşkanlığına gönderdiği iş talebine ilişkin mektuplarının hiçbirine cevap alamadığını söylediğini aktardı. Kılıçdaroğlu, "Yardım istemiyor, onuruyla çalışmak ve kazanmak istiyor. Sosyal devletin bunu sağlaması gerekiyor. Çünkü Anayasa diyor ki 'Çalışmak herkesin hakkıdır.' 'Erkeklerin hakkıdır.' demiyor. O hakkı teslim edecek olan, devleti yönetenlerdir. 'Cumhurbaşkanına 10 mektup gönderdim, bir cevap dahi alamadım.' Saraydan senin sorununu bilen, ilgilenen, çocuklarının hangi pozisyonda büyüdüğünü bilen var mı? Yok." diye konuştu.

"Kadınlar, erkeklere göre yüzde 15,8 daha düşük ücret alıyor"

CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu, son bir yılda 571 bin kadının işinden olduğuna dikkati çekerek "Bunların büyük bir kısmı da kayıt dışı. Çünkü kadının işine kayıt

dışıyken son vermek çok daha kolay. Öbürünün işine son verince bir sürü paralar ödeyeceksiniz. Kadın da aksini iddia edemiyor, elinde belge yok."değerlendirmesini yaptı.

İşKUR üzerinden iş bekleyen niversite mezunu kadın sayısının 472 bin olduğuna işaret eden Kılıçdaroğlu, "İşKUR'da bekleyen, çalışmak isteyen kadınların sayısı 1 milyon 400 bin ve iş yok." dedi.

Kadınların eşit işe eşit ücret talep ettiklerini de vurgulayan Kılıçdaroğlu, yüksekokul ve üzeri eğitime sahip kadınların, erkeklere göre yüzde 15,8 daha düşük, ilkokul ve altı eğitim gören kadınların, erkeklerden yüzde 38,6 daha düşük aylık aldığını söyledi.

Kılıçdaroğlu, kadınların iş güvenliği talep ettiğini de dile getirerek "2013-2020 yılları arasında 965 kadın iş kazası sonucu hayatını kaybetti. Demek ki iş güvenliği olması lazım. Kadının bu talebi haklı. Bu talebin yerine getirilip getirilmediğini ilgili bakanlık denetleyecek. İlgili bakanlık bu konuda üstüne düşen bütün görevi yapmıyor. Kadınlar, iş güvenliği isterken iş güvenliğini sağlama yükümlülüğü olan Aile, alışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının sorumluluğunu da hatırlatmak zorundadırlar." şeklinde konuştu.

Kadınların sendikalı olmak istediklerini belirten Kılıçdaroğlu, örgütlü olanların daha güçlü olduklarını, kadınların bu taleplerini de haklı bulduğunu söyledi.

Türkiye'de sosyal devletin gereği olarak kreş imkanı sunulması gerektiğine işaret eden Kılıçdaroğlu, yerel seçimlerde belediye başkanlarına, yoksul mahallelerden başlayarak kreş yapmaları talimatı verdiğini anlattı. Bu kreşler sayesinde kadınların, çevresini ve yaşadığı kenti tanıma imkanına sahip olabileceğini ve arkadaşlarıyla bir araya gelebileceğini kaydeden Kılıçdaroğlu, "Yasaların ve anayasanın tanıdığı bu hak, yeteri kadar yerine getirilmiyor. O zaman sosyal devlet gereğini yapmıyor." dedi.

Babacan'dan 'yeni anayasa' açıklaması

DEVA Partisi lideri Babacan, yeni anayasa tartışmalarıyla ilgili, "Ortaklar ayrı ayrı konuşuyorlar. Yeni anayasadan herkes başka şeyler anlıyor. Biz, hızlı bir şekilde mevcut sistemin parlamenter sisteme dönüştürülmesiyle ilgili anayasa değişikliklerinin yapılmasına inanıyoruz." dedi.

Demokrasi ve Atılım (DEVA) Partisi Genel Başkanı Ali Babacan, sadece eleştiren, şikayet eden muhalefet değil, sorunları çözmek için çalışan, çözüm üreten bir muhalefetin nasıl olacağını gösterdiklerini belirterek, kutuplaştırarak ve ötekileştirerek yapılan siyasetin Türkiye'ye fayda getirmeyeceğini söyledi.

Babacan, partisinin birinci kuruluş yılı dolayısıyla 81 ildeki teşkilatların katılımıyla çevrim içi düzenlenen programda konuştu.

Türkiye'de yeni bir yol açmak için parti kurduklarını, 84 milyonun tamamının sesi olmak için bir araya geldiklerini ifade eden Babacan, insan ve insan onurunu merkeze aldıklarını, hakikati söylemekten vazgeçmeyeceklerini kaydetti.

Türkiye'deki temel problemin yönetim sorunu olduğunu savunan Ali Babacan, "(Yeni anayasa) diyorlar ama içi boş. Ortaklar ayrı ayrı konuşuyorlar. Yeni anayasadan herkes başka şeyler anlıyor. Biz, hızlı bir şekilde mevcut sistemin parlamenter sisteme dönüştürülmesiyle ilgili anayasa değişikliklerinin yapılmasına inanıyoruz." dedi.

Yeni bir siyaset kültürü inşa ettiklerini dile getiren Babacan, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Sadece eleştiren, şikayet eden muhalefet değil, sorunları çözmek için çalışan, çözüm üreten bir muhalefet nasıl olur, onu gösteriyoruz. 'Ben onunla konuşmam, bunun elini sıkmam, şunun masasına oturmam' demiyoruz. Çünkü, biz kutuplaştırarak, ötekileştirerek yapılan siyasetin bu ülkeye zerre fayda getirmeyeceğine inanıyoruz. Ülkemizin sorunları için karşılıklı konuşmanın aslolan olduğunu biliyoruz."

DEVA Partisi Genel Başkanı Ali Babacan, Türkiye'nin sorunlarının "dürüst" ve "işin ehli" kadrolarla çözüleceğini belirterek, seçimlere katılmak için gerekli teşkilat kriterlerini yakaladıklarını kaydetti.

NATO'dan Türkiye açıklaması: Terörle mücadelede önemli bir müttefik

NATO Genel Sekreteri Stoltenberg, IŞİD ile mücadelede kaydedilen ilerlemede Türkiye'nin önemli bir müttefik olduğunu belirterek, "Sadece haritaya bakarsanız bunu görebilirsiniz" dedi.

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, California'daki Stanford Üniversitesi Uluslararası Güvenlik ve İşbirliği Merkezi tarafından düzenlenen "NATO'nun adaptasyonu" konulu video konferansa katıldı.

Türkiye'nin Rusya'dan S-400 hava savunma sistemleri almasıyla ilgili bir soruya Stoltenberg, NATO müttefikleri arasındaki farklılıkların yeni bir şey olmadığını; NATO'nun bu farklılıkları, anlaşmazlıkları, sorunları tartışmak ve çözüm bulmak için iyi bir platform olduğunu söyledi.

Stoltenberg, Ankara'ya S-400, Doğu Akdeniz ve mülteci sorunu gibi konularda endişelerin dile getirildiğini kaydederek, şöyle devam etti:

"Fakat şunu da anlamalıyız ki Türkiye önemli bir müttefik. Çünkü sadece haritaya bakarsan ne kadar önemli olduğunu görebilirsin. Özellikle Irak ve Suriye'ye sınırı olduğundan, IŞİD ile mücadelede kaydedilen ilerlemeden, bölgede IŞİD'in kontrol ettiği bölgelerde milyonlarca insanın özgürleştirilmesinden, altyapı temelleri ile Türkiye'deki havalimanları çok büyük önem taşıyor."

Sorunların çözümünde, doğru yönde adım atmak için gerginliği azaltma arayışı içinde olduklarını vurgulayan Stoltenberg, bu konuda NATO içinde çatışma çözme mekanizması kurduklarını ve olumlu ilerlemeler kaydettiklerini belirtti.

İrfan Donat

Rabobank Araştırması: Gıda fiyatlarını tetikleyen 4 faktör

Pandemiyle birlikte 2020 yılından miras kalan **tarım emtiasındaki olağanüstü fiyat hareketleri**, 2021'in de gündem maddeleri arasında ilk sıralarda yer almaya **devam edecek gibi gözüküyor**.

Bunu biz değil, gıda ve tarım finansmanında dünyanın önde gelen bankası **Rabobank'ın Araştırma Birimi** tarafından hazırlanan "**Tarımsal Emtia Piyasaları Araştırması**" söylüyor.

Tarımsal emtia fiyatlarının 2020 yılının ikinci yarısından itibaren yaklaşık **yüzde 50 arttığına** dikkat çekilen Rabobank'ın araştırma notuna göre, küresel manada **gıda fiyatlarındaki artış endişeleri** bir süre daha devam edecek ve ülkelerin **gıda enflasyonu sorunu** 2021'de de hükümetlerin gündeminde kalacak gibi duruyor.

Bir tarafta artan **iklimsel riskler**, diğer tarafta yükselen maliyetler fiyatlar üzerinde baskı yaratırken, ihracatçı ülkelerin ek vergi ve kota uygulamaları ile ithalatçı ülkelerin artan talebi ve stoklama içgüdüğü fiyatların güçlü seyrinde önemli etkenler olarak karşımızda duruyor.

İşte bu mevcut ortamda Rabobank, **dört ana faktörün** 2021 yılında da tarımsal emtia fiyatlarını yukarı çekmeye devam edeceğini öngörüyor.

Nedir bu dört ana faktör derseniz, şöyle özetleniyor:

1- Zayıf Dolar: Rabobank, dolarda zayıf seyrin yılın devamında da süreceğini tahmin ederken, dolarda daha fazla zayıflama beklemediklerinin de altını çiziyor.

2- Hava Koşulları: La Nina'nın olumsuz etkisinin bir süre daha kendini hissettireceği ve ABD'deki sonbahar ekim sezonuna kadar sürebileceği tahmin ediliyor.

3- Küresel Talep: Gerek bitkisel gerekse de hayvansal ürünlerde talebin sürmesi ve stok iştahının devam etmesi bekleniyor.

4- Spekülasyon: Spekülatif risk iştahının 2021 yılında da fiyatları desteklemesi bekleniyor.

Rabobank'ın araştırmasından yola çıkarak, bu başlıklara biraz daha detaylı bakmakta fayda var.

HAVA DURUMU

Dünyanın birçok farklı bölgesinde yaşanan olumsuz hava koşulları üretim üzerinde baskı yarattı. Mevcut Rus ve ABD kışlık buğday mahsulleri, mevsim normallerinin **altında** gerçekleşen yağışlar ile son dönemde yaşanan soğuk hava kaynaklı hasarlara maruz kaldı.

Ayrıca, 2020 ortalarından beri **Güney Brezilya** ve **Arjantin'de** normalden daha kurak geçen sezonun etkisiyle bu bölgelerde yetiştirilen **soya fasulyesi, mısır, pamuk, şeker kamışı ve kahve** gibi mahsulleri olumsuz etkilemeye devam ediyor.

Güney Amerika ve ABD'nin bazı bölgelerinde normalden daha kurak seyreden olumsuz iklim koşulu, **La Nina** ile korelasyon eğilimi gösteriyor. Ve bazı hava durumu modellemelerine göre, bu yıl La Nina'nın başlangıçta beklenenden daha uzun süre devam edeceği ve muhtemelen kuzey yarımküre ekim mevsimi üzerinde olumsuz etki yaratabileceği tahmin ediliyor.

KÜRESEL TALEP

Her ne kadar birçok tarımsal ürün için ithalat talebinde olağanüstü artışlar yaşanmış ve tarım emtiasının büyük çoğunluğunda fiyatlar yukarı yönlü bir seyir izlese de **pamuk, kahve, kakao ve şeker** gibi bazılarının toplam tüketim talebi pandemiyle birlikte azaldı.

Büyük halka açık gıda şirketlerinin bilançosuna bakıldığında ise bazılarının tedarik zincirlerinde aksama tehdidi nedeniyle **normalden daha yüksek işletme stoklarıyla** faaliyet gösterdiği dikkat çekiyor.

Rabobank'ın araştırma notuna göre, normalde FOB şeklinde hammadde alımı yapan bir şirket, yıllık talebin yaklaşık yüzde 20'sine denk gelecek şekilde genellikle on haftalık stoklarla çalışırken, stoklarda yüzde 10'luk ek bir artış küresel talepte yüzde 2'lik bir yükseliş anlamına geliyor.

Araştırma notunda, “**Tedarik zincirleri** salgın sırasında oldukça dirençli gözükse de bazı aksaklık ve gecikmeler de yaşandı. Mart 2020'de olduğu gibi yine Avrupa Birliği sınırlarında 40 kilometrelik kamyon kuyruğu görülmese de son zamanlarda birkaç limanda gecikmeler yaşandığı biliniyor. Örneğin Birleşik Krallık'ta, son zamanlarda **limanlarda büyük kuyruklar** görüldü ve bu sadece Brexit nedeniyle değil, aynı zamanda Covid-19'un yeni kent varyantı geçici bir sınır kapanmasına yol açtığı içindi. Ve hemen hemen her yerde her zaman yeni bir varyant ortaya çıkabilir. Ayrıca, Çin ihracatı yüksek seyrederken, fiyatlar Kasım ayından bu yana ikiye katlanarak, özellikle Güneydoğu Asya'dan gelen **konteyner nakliye maliyetlerinde astronomik bir artış** oldu” ifadelerine yer verildi.

Özellikle **kahve, beyaz şeker, süt ürünleri, et ve paketlenmiş ürünler** için konteynerlerin kritik önemde olduğuna vurgu yapılan araştırmada, “Daha fazla olası kesinti göz önüne alındığında, fabrikaların yakınında ve varış noktasında biraz daha fazla depolama yapması mantıklı bir karar gibi görünüyor. Zira bu durum en azından 2021 yılının ilk yarısı için geçerli olmaya devam edecek görünüyor” denildi.

Birçok ülkenin tarım emtiasında stok hassasiyetinin devam ettiğine vurgu yapılan araştırmada, birçok ithalatçı ülkenin pandemiyle artan belirsizlik ve öngörülemezliğin de etkisiyle ithalatı önden yüklemeli gerçekleştirirken, bazı ihracatçı ülkelerin ihracatını kısımaya ve düşürmeye çalıştığına dikkat çekiliyor.

Zira salgın nedeniyle değişen dengelerin etkisiyle gıda enflasyonu sadece ithalatçı ülkelerin değil, ihracatçı ülkelerin de problemi olmaya devam ediyor.

Hatırlanacağı üzere dünyanın en büyük **buğday ihracatçısı Rusya**, yüksek yurt içi gıda fiyatları ile mücadele ediyor ve gıda enflasyonunu baskılamak adına ihraç ettiği buğday için kota ve ek vergiler getiriyor.

Bir başka örnek de Arjantin'den...

Arjantin, yılın başlarında et fiyatlarına yönelik olarak enflasyonu kontrol altına almak amacıyla mısır ihracatını kısmen yasakladı ve daha sonra bu önlemini gelen tepkiler üzerine kotalarla değiştirdi.

Belki burada yakından incelenmesi gereken en önemli ülke Çin...

Çin ekonomisi, güçlü bir şekilde büyümeye devam ediyor. Afrika domuz gribi nedeniyle ülke genelinde domuz varlığının önemli bir kısmını itlaf etme zorunda kalan Çin, şimdi **domuz çiftliklerinde yeniden hızlı bir şekilde üretimi artırmaya başladı**. Bu da özellikle **mısır ve soya gibi yem hammaddesi** tarafında Çin'in ithalatını rekor seviyelere çıkardı. Çin, daha önceki yıllara nazaran **buğday, mısır,**

soya fasulyesi ve arpa gibi ürünlerin ithalatını yüzde 20'nin üzerinde artırdı.

Yemlik tahıl grubunda fiyatlar üzerinde ekstra bir yükseliş etkisi yaratan bu trend bir süre daha devam edecek gibi duruyor.

Zaten Rabobank'ın araştırma notuna göre de Çin'in yüksek ithalat talebinin önümüzdeki yıllarda da devam etmesine muhtemel gözüyle bakılıyor.

Dolayısıyla pandemi sürecinde bazı maliyetlerde artış görülürken öne çıkan faktörler değer zincirinin neredeyse tüm halkalarında hissedildi. Tedarik zincirindeki bozulma ve aksaklıklar, konteyner fiyatlarındaki astronomik rakamlar ve limanlardaki uzun gemi sıraları ve bu faktörlerin yarattığı ekstra maliyetlerini (bekleme maliyeti) iyi analiz etmek gerekiyor.

SPEKÜLASYON

Tarım ürünlerinde net uzun pozisyonlar bu yılın başında rekor seviyelere ulaştı. **Enflasyon endişeleri, düşük faizler ve işlem momentumu** bu spekülasyonu tetikleyen başlıklar olarak öne çıkıyor.

Düşük faiz oranları aynı zamanda finansman maliyetini düşürdü ve dolayısıyla depolamayı kolaylaştırdı.

Rabobank şu anda ABD Merkez Bankası FED'in hedef oranında (% 0 - %0,25) herhangi bir artış öngörmüyor. Önümüzdeki 12 ay boyunca diğer gelişmiş ekonomiler için de benzer bir sabit tahmin söz konusu.

Spekülatörler tarafından tarımsal emtianın enflasyona karşı bir koruma olarak kullanılması, endeks fon pozisyonunun 2020 ortalarında **1,1 milyon lottan 1,6 milyon lota yükselmesinden** açıkça görülüyor. Tarımsal emtia futures'ları için talep artışı göz çarpıyor. Yalnızca ABD tarımsal ETF'lerine geçen yıl 430 milyon dolar giriş - Bloomberg'de listelenen ETF'lere göre yüzde 18 artış - söz konusu.

Rabobank'a göre, tarım ürünlerine yönelik spekülatif iştah abartılı görünse de söz konusu iştahın çok fazla azaldığını görmek zor.

Ve araştırmada özetle, düşük faiz oranları, potansiyel ek mali teşvik paketleri, iyileşen küresel talep ve olası olumsuz hava koşullarının, 2021 yılında da tarımsal emtiada yüksek fiyat seyrinin sürmesinde etkili olabileceğinin altı çiziliyor.

Yabancı bugünleri gördüğü için mi sattı?

Alaattin AKTAŞ

10 Mart 2021 Çarşamba

✓ **Yabancı yatırımcı hisse senedinden erken çıkmakla kur yönünden milyonlarca dolarlık avantaj elde etti.**

✓ **Kurun yükseleceği bir şekilde biliniyor muydu, yoksa yabancıların daha iyi okuduğu bazı işaretler mi var?**

Her ne kadar dün kurda bir miktar düşüş ve borsada bir miktar artış yaşanmış olsa da dövizin son birkaç gündür yönünü yukarı çevirdiği çok belirgin.

Dövizde özellikle önceki gün yaşanan ve bir günde yüzde 3'e yaklaşan tırmanış bir anda dikkatlerin buraya çevrilmesine yol açtı.

Doğrusu dövizdeki bu artışın adı da tam konulabilmiş değil...

Yabancı çıkışı hızlandı ve bu yüzden bir döviz talebi mi doğdu?

Halkbank davası mı bir tedirginliğe yol açtı. Hatta Hakan Atilla Borsa İstanbul Genel Müdürlüğü görevini bu dava yüzünden mi bıraktı?

Gerekçe ne olursa olsun sonuç ortada. Döviz yeniden artışa geçti ve özellikle önceki gün yüzde 3'e yaklaşan bir artış yaşandı.

Ya biliyorlardı ya hissettiler!

Yabancı yatırımcılar 15 Ocak'tan 26 Şubat'a kadar geçen bir buçuk ayda net olarak 1 milyar 97 milyon dolarlık hisse senedi sattı. Satış, altı hafta boyunca kesintisiz devam etti.

Bu köşede, çok değil, beş gün önce, 5 Şubat'ta yabancıların bu satışlarıyla ilgili olarak şunları yazmıştık:

"Acaba yabancılar hisse senetlerini çok ucuza aldı ve şimdi iyi kar ettikleri için mi çıkıyor?

Dövizin bugünlerdeki düzeyini çok ucuz buluyorlar ve aynı miktarda TL ile daha çok döviz alma olanağı sunan bu ortamdan mı yararlanmak istiyorlar? Dolayısıyla yabancılar kurda belirgin bir artış yaşanacağını mı bekliyor?

Ya da hisse senedi fiyatlarının olması gerekenden fazla arttığı ve bir süre sonra düşeceği beklentisi mi rol oynuyor bu çıkışta?"

Sonra da eklemiştir, bu olasılıkların bir kısmı ya da tümü geçerli olabilir, diye...

YABANCI YATIRIMCI 7.26'LIK KURDAN ÇIKTI

Yabancı yatırımcılar için hisse senedi piyasasında ideal olan düşük fiyattan aldıkları senetleri yüksek fiyattan satmak ama çıkış zamanı da düşük kuru yakalamaktır.

Daha da ideal bir hedef var tabii ki. Kur yüksekken girmek, hisse senedinden TL bazında kar etmek, çıkışta hele bir de kur düşükse karı katlamak...

Yoksa hisse senedinin fiyatı yüzde 10 artmış ama aynı dönemde dolar da yüzde 10 yükselmişse kar sıfırdır.

Son altı haftada satılan yaklaşık 1.1 milyar dolarlık hisse senedinin hangi fiyattan, yani endeksten alındığını ve bu alım için getirilen dövizin hangi kurdan TL'ye çevrildiğini bilemeyiz.

Ama çıkış sırasındaki kuru ve endeksi de biliyoruz; son kur ve endeksi de...

Yabancı yatırımcılar son bir buçuk ayda haftalık satış tutarıyla ağırlıklandırılmış hesaplamaya göre ortalama olarak 7.26'lık dolar kurundan çıktı. Yine ağırlıklandırılmış endeks de bu dönemde 1.519 oldu.

Bugünlerin tablosuna da bakalım...

Dolar önceki gün bir ara 7.75'e kadar çıktı, dün bu satırları yazdığımız saatte ise bir miktar gerilemiş ve 7.65'e inmişti. Endeks de son iki gündür 1.530-1.550 aralığında seyretti.

Yani yabancı yatırımcılar bu altı haftada son duruma kıyasla biraz ucuza satış yaptı ama çıkış kurları düşüktü.

Yabancı biraz ucuza sattı ama düşük kurdan çıktı

	Satış (Milyon TL)	Dolar kuru	Satış (Milyon \$)	Endeks
22 Ocak	875	7,43	118	1.557
29 Ocak	3.643	7,38	494	1.503
5 Şubat	1.318	7,19	183	1.520
12 Şubat	440	7,06	62	1.542
19 Şubat	856	6,97	123	1.551
26 Şubat	831	7,06	118	1.502
Toplam/Ort.	7.962	7,26(*)	1.097	1519(*)

(*) Dolar kuru ve endeks, aritmetik ortalamayı değil, satış tutarıyla ağırlıklandırılmış ortalamayı gösteriyor.

ERKEN ÇIKARAK MİLYONLARCA DOLAR KAZANDILAR

Peki son günlerde kurda yaşanan artış yabancıların nasıl mı daha fazla kar etmesini sağladı?

Son bir buçuk aydaki çıkış değerlerini 8 Mart'la kıyaslırsak, yani varsayım olarak "Yabancı bu çıkışı altı haftaya yaymasa da 8 Mart'ta gerçekleştirmiş olsaydı" diye yola çıkarsak bulduğumuz tutar 62 milyon dolar.

Yabancı yatırımcı altı haftaya yayarak 1.519 endeksten gerçekleştirdiği satışı 8 Mart'ta 1.530 endeksten yapsaydı elde edeceği TL'yi 7.26'dan değil bu sefer 7.75'ten dövize çevirecekti. Bunun sonucunda da ele geçen döviz 1 milyar 97 milyon dolar değil, 1 milyar 35 milyon dolar olacaktı. Yani yabancı yatırımcı 8 Mart yerine çıkışı önceki haftalarda gerçekleştirmiş olmakla fazladan 62 milyon dolar kazandı.

Ancak bu hesaplamayı 8 Mart değil de dün için yaparsanız farklı bir sonuç çıkar. Dün kurun geri çekilmesi ve hisse senedi fiyatlarının artması, bulunacak farkı 40 milyon dolara indirdi. Dünün verilerinin piyasa kapanışını öncesinin düzeyine işaret ettiğini vurgulayalım.

Bir puan büyümenin bedeli 8 milyar dolarlık cari açık!

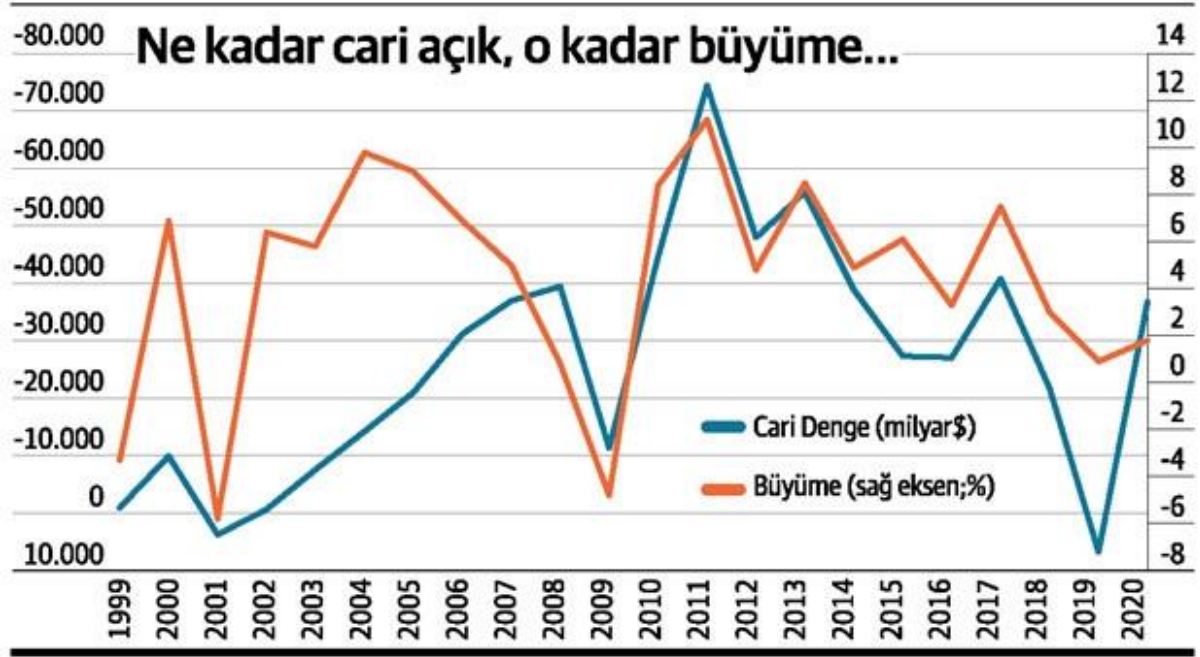

Talip AKTAŞ

10 Mart 2021 Çarşamba

Türkiye ekonomisinde, 1990'lı yıllarda ağırlıklı olarak bütçe açığının oluşturduğu büyüme dinamiği, 2000'li yıllarla birlikte yerini cari açığa bıraktı. GSYH büyümesi ile cari işlemler dengesi arasındaki ters yönlü ilişki daha da belirginleşti. 2001 krizi sonrasında yurtiçi tasarruf oranlarının düşmesiyle, büyüme, ağırlıklı dış tasarruflarla (kısa vadeli dış kaynak) finanse edilmeye başlandı. Dışa açık sanayinin ithalata bağımlı ve düşük katma değerli üretim yapısından dolayı negatif dış denge üzerinden oluşan cari açık ve açığın kısa vadeli sermaye girişleriyle finanse edilmesi kırılganlıkları artırdı; ekonominin şoklara direncini düşürdü.

Diğer yandan özellikle bazı yıllarda potansiyelin üzerinde büyüme sağlamak için desteklenen iç talep ve ithal girdilerle oluşan maliyet enflasyonu da fiyat istikrarının bozulmasına neden oldu. Nihayetinde de 2001 ve 2009 gibi iç talebin ve ithalatın daraldığı kriz yılları hariç, cari açık verilmeden büyümenin sağlanamadığı bir süreç girildi. Nitekim, 2009 krizi sonrası görece olağan sayılabilecek yıllarda GSYH'da her bir puanlık büyüme için 7-8 milyar dolar arasında cari açık faturası ortaya çıktı. Bir puanlık büyümenin cari açık karşılığı 2016 yılında 8,1, 2017'de 5,4, 2018'de 7,3 ve 2019 yılında da 7,4 milyar doları buldu. Bir puanlık büyüme karşılığı cari açık 2000-2005 yılları arasında 1,5-2 milyar dolar seviyesindeydi. Özetle Türkiye ekonomisi, artık dış borç yaratmadan büyüyemiyor; kapsayıcı olmaktan uzak büyüme ise kalkınmaya dönüşemiyor. Artan dış kaynak ihtiyacı bir yandan da yüksek faiz-düşük kur politikasını dayatıyor. Kurlarda yaşanan hızlı yükseliş ise ancak faiz artışıyla dizginlenebiliyor.

Büyüme, uzun yıllar ortalamasının altına geldi

Borç-kur-faiz-enflasyon sarmalı son yıllarda Türkiye'nin büyüme oranını da uzun dönem ortalamalarının altına çekti. 2000 öncesinde yüzde 4,5 olan uzun dönemli ortalama yıllık büyüme oranı, yüzde 6'nın üzerine çıktıktan sonra, 2010-2020 arasında yüzde 5,2'ye, son 5 yılda ise yüzde 3,3'e geriledi.

Abdulkadir Selvi

Ekonomi reformunun perspektifi

10 Mart 2021

Ekonomi reformu cuma günü İstanbul'da Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından açıklanacak. Ama ben burada ekonomi reformunun perspektifi hakkında bilgi vermek istiyorum.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın ekonomi reformunu açıklamasından bir süre sonra Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından uygulamaya ilişkin yol haritası ilan edilecek. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** 2 Mart'ta İnsan Hakları Eylem Planı'nı açıklamıştı. Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül** 2 hafta içinde eylem planının yol haritasını duyuracaklarını söyledi.

Bunu şunun için ifade ediyorum: Reform paketleri açıklandıktan sonra boşlukta kalmayacak. Zaten önemli olan reformların ekonomide beklenen iyileştirmeleri yapması. Onun için reformların ilan edilmesinden çok daha önemli olan onların uygulanması.

GÜVEN İKLİMİ

Ekonominin temelinde güven ikliminin sağlanması yatıyor. Hangi reformu yaparsanız yapın, hangi önemli kararı alırsanız alın, önemli olan piyasalarda güveni sağlamak. Güven yoksa alınan kararlar, su üzerine yazılan yazıya benziyor. Bu işin püf noktası güven. Ekonomi yönetimi piyasalardan aldığı destekle ve güvenle bir ayağında hukukun, diğer ayağında ise ekonomiyle ilgili reformların yer aldığı bir çalışma ortaya çıktı. 2021'in rotasını ekonomi ve hukukta reformlar belirledi. Bu yılın ikinci çeyreğini ise reformlarla ilgili yasal düzenlemeler belirleyecek.

REFORMUN İKİ AYAĞI

Ekonomi reformunun iki ana başlık üzerine kurulduğu anlaşılıyor.

1- Makroekonomik istikrar politikaları

2- Yapısal politikalar

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ilan edilecek yol haritasında uygulamaya dönük nelerin yapılacağı ve hangi takvim içinde bunların gerçekleştirilmesinin öngörüldüğünü daha iyi anlayacağız ama bu iki başlığı biraz açmakta fayda var. Çünkü cuma günü Cumhurbaşkanı **Erdoğan** bunu detaylandırarak.

MAKROEKONOMİK İSTİKRAR POLİTİKALARI

Makroekonomik istikrar kapsamında öncelikli hedefler belirlenmiş.

- 1- Kamu maliyesi
- 2- Enflasyonla mücadele
- 3- Finansal sektör ve cari açıkla mücadele

YAPISAL POLİTİKALAR

Yapısal politikalar ekonomi reformunun taşıyıcı iki ayağından birini oluşturuyor. Dört önemli hedef belirlenmiş durumda.

- 1- Kurumsal yapının güçlendirilmesi
- 2- Yatırımların çok güçlü bir şekilde teşvik edilmesi ve rekabet politikaları

DOĞRUDAN YATIRIMLARIN TEŞVİKİ

Bu başlığın altında yerli ve yabancı sermaye yatırımlarının desteklenmesi yer alıyor. Türkiye yabancı sermayenin yurtiçindeki doğrudan yatırımlarını teşvik ederken, yerli sermayenin yatırımları da teşvik kapsamında yer alıyor. Yabancı sermaye borsa başta olmak üzere diğer sermaye piyasası enstrümanları ile geliyor. Ama asıl amaç, pahalı olan ve hemen çıkabilen sıcak para değil, Türkiye'deki kalıcı yatırımları teşvik etmek. Çünkü onlar hem istihdam, hem vergi, hem de uzun süreli ekonomik entegrasyon açısından önemli. O nedenle ekonomi reformunda yerli ve yabancı sermaye yatırımlarına ayrı bir önem veriliyor.

MALİ DİSİPLİN

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** geçen haftaki kabine toplantısından sonra yaptığı açıklamada mali disipline özel bir vurgu yapmış, “**Mali disiplin olmazsa olmazımızdır. Reform paketimizde mali disiplini daha da güçlendirecek kapsamlı kamu maliyesi politikalarına da yer veriyoruz**” demişti.

ENFLASYONLA MÜCADELEDE KALICI ÖNLEMLER

Ekonomi reformunun önemli bir başlığını enflasyonla mücadele oluşturuyor. Özellikle dar gelirliileri etkileyen fiyat artışı, ekonomik önlemlerin başarıya ulaşması için “**olmazsa olmaz**” önlemler arasında yer alıyor. Fiyat istikrarını temin etmek için kalıcı tedbirlerin güçlendirilmesi üzerinde durulacak.

GENİŞ KATILIMLA HAZIRLANDI

Ekonomi reformunun neleri kapsadığı kadar, hazırlanma sürecinde izlenen yöntem de önemli. Sadece hukukta değil, ekonomide de usul esastan önce geliyor. Çünkü ekonomi reformu öncelikli olarak bu işin tarafı olan kesimleri ilgilendirecek. O nedenle Hazine ve Maliye Bakanı **Lütfi Elvan**, reformun hazırlık sürecinde bu işin tarafı olan her kesimle görüşmeye ve onların önerilerini reformlara yansıtmaya özel bir önem verdi. **Lütfi Elvan**, Adalet Bakanı **Abdulhamit Gül**'le birlikte MÜSİAD ve TÜSİAD'la görüşürken, TOBB'la sektör temsilcilerinin de yer aldığı bir toplantı yaptı. İşçi ve işveren temsilcileriyle TİSK'le, TESK'le, Türk-İş'le ve HAK-İŞ'le bir araya geldi.

Taraflarla görüşüp önerilerini aldı. Ayrıca ekonomi yönetimiyle ilgili bakanlıklarla koordinasyon içinde çalışıldı.

ÖNCE REFORM PLANI, SONRA YOL HARİTASI

Ekonomi reformunun Cumhurbaşkanı **Erdoğan** tarafından açıklanmasından bir süre sonra Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından uygulanmaya dönük yol haritası açıklanacak. Yol haritasında uygulama esasları ile bir de takvime yer verilmesi öngörülüyor. Böylece ekonomi reformunun hangi tarih ve ne şekilde hayata geçirileceği kamuoyu ile paylaşılmış olacak.

HDP İLE TWEET, FOTOĞRAF YOK AMA OY ÇOK

İSTANBUL Büyükşehir Belediye Başkanı **Ekrem İmamoğlu**'nun 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde attığı tweet'te **Meral Akşener** ile **Pervin Buldan**'ı etiketlemesi İYİ Partililerin öfkelenmesine neden oldu. **Yavuz Ağırlioğlu** ve **Buğra Kavuncu**, **İmamoğlu**'na tepki gösterdi. **Meral Akşener** ise “**Arkadaşlar rahatsız oldu**” diyerek işin içinden sıyrıldı. **Pervin Buldan** ise “**Bu iktidar, bir tweet'te iki kadının isminin bir araya getirilmesinden bile korkan bir iklim yarattı**” dedi. İyi de **Pervin Hanım**, adres yanlış değil mi? Asıl HDP'nin desteğiyle seçim kazanıp, sizinle birlikte açıklama yapmaktan kaçınanlara, aynı tweet'te yer almaktan utananlara bir şey söylemeniz gerekmez mi?

HDP'nin desteğiyle İstanbul ve Ankara olmak üzere büyükşehirlerde seçimleri kazanan CHP Genel Başkanı **Kemal Kılıçdaroğlu**, HDP Eş Genel Başkanı **Mithat Sancar**'ın ziyareti sırasında birlikte açıklama yapmadı. Oysa **Kılıçdaroğlu**; **Ali Babacan**, **Ahmet Davutoğlu**, **Temel Karamollaoğlu** ile birlikte ortak açıklama yapıp fotoğraf çektirmişti.

HDP İLE FOTOĞRAF

HDP'nin oylarını alırken iyi ama HDP ile aynı tweet'te etiketlenirken kötü. HDP oylarıyla seçim kazanırken iyi ama HDP ile resim verirken kötü. Madem HDP aynı tweet'te etiketlenmeyecek, aynı yerde fotoğraf çektirilmeyecek kadar zararlı bir partiye, o zaman neden seçim işbirliği yapıyorsunuz?

Faizler kritik eşikte

Esfender KORKMAZ

10 Mart 2021

Şubat enflasyonu yüzde 15,61'e çıkınca, Merkez Bankası'nın yüzde 17 olan gösterge faizi tartışılır oldu. Türkiye gibi yüksek enflasyon yaşayan bir ülkede nominal faizler hiçbir anlam ifade etmez. Reel faizlere bakmak gerekir. Çünkü hem yabancı sermaye hem TL'ye yatırım yapacaklar, reel faize bakıyorlar.

Reel faizler vade sonu için hesap edilir. Ama kısa vadeli yabancı sermaye ve TL'ye yatırım yapanlar genellikle bugünkü verilere göre reel faiz hesabı yapar.

Merkez Bankası verilerine ve yüzde 15,61 TÜFE'ye göre;

- * Gösterge faizi yüzde 17'dir. Gösterge reel faiz oranı yüzde 1,2'dir.
- * Bankalarca açılan mevduatlara uygulanan ortalama nominal faiz oranı yüzde 16,24 ve reel faiz oranı yüzde 0,54'tür. Stopajı da katarsak mevduatta reel faiz sıfır olur.
- * Bankalarca açılan ihtiyaç kredilerine uygulanan ağırlıklı ortalama nominal faiz yüzde 23,40'tır. Reel faiz yüzde 6,7'dir.
- * Bankalarca açılan tüketici kredilerinde ortalama nominal faiz yüzde 22,87 reel faiz yüzde 6,28'dir.
- * Bankalarca açılan ticari kredi nominal faizi yüzde 19,32 ve reel faiz oranı yüzde 3,2'dir.

Bankalar topladıkları mevduata sifıra yakın reel faiz veriyor ve fakat ihtiyaç kredilerinden yüzde 6,7 ve ticari kredilerden yüzde 3,2 faiz alıyorlar. Dahası verdikleri krediyi aylık faizden veriyorlar, açtıkları mevduatı yıllık faiz üzerinden açıyorlar.

Bu şartlarda;

Bir... Merkez Bankası'nın 18 Mart'ta yapılacak para politikası kurulunda, gösterge faizini artırması kaçınılmaz olmuştur. Aksi halde Dolarizasyon artar ve sıcak para gelmez. Reel faiz ülke riskini de kapsayacak şekilde olmalıdır.

İki... Mevduata faiz alt limiti olmalıdır. Bu limit gösterge faizinden düşük olmamalıdır. Merkez Bankası faizleri her zaman kur artışından sonra yapıyor. Önlem olarak önce yapması gerekir.

Faiz enflasyon için bir sebep midir, sonuç mudur? Bu yanlışlara takıldığımız için bugünkü sorunları yaşıyoruz. Gerçekte bu sorunun en iyi cevabı **"tavuk mu yumurtadan çıkar, yumurta mı tavuktan çıkar"** olacaktır. Faiz ve enflasyon ilişkisi; ülkenin içinde bulunduğu ekonomik konjonktüre, talep yapısına, güven durumuna göre değişir.

Aslında yüksek reel faiz maliyet yoluyla enflasyonu artırır. Ancak kur şokları ve kur artışları enflasyona daha hızlı yansıyor ve kur artışından daha yüksek enflasyon yaratıyor. Ayrıca kur artışı enflasyona daha yüksek oranda yansıyor. Bunun nedeni istikrarsız, kırılgan spekülâtif ve oligopol piyasa yapısıdır. Piyasa fırsatçılığa açıktır. Toptancı depodan çıkışı, en yüksek kurdan yapıyor. Perakendeci de vitrindeki eski ithal malları yeni kurdan hesaplıyor. Aksi halde yerine yenisini koyamayacağını biliyor. Dahası aynı perakendeci vitrindeki yerli malların fiyatını da artırıyor. Kaldı ki, eksi reel faiz de enflasyon yaratır.

Eksi reel faiz, tüketimi artırır. Çünkü tüketimin fırsat maliyeti olan faiz maliyeti düşüktür. Para cep yakar. Paradan kaçış hızlanır. Enflasyon artar. Buna karşılık eksi reel faiz, yatırımların maliyetini düşürür ve eğer güven unsuru gibi diğer şartlar uygunsa yatırımları teşvik eder.

Kur ve faiz sorunu siyasi müdahale sonucu bu kadar istikrarsız oldu. Eğer siyasiler müdahale etmezse, Merkez Bankası en doğru kararı verecektir.

10 Mart 2021, Çarşamba

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Katil olmaya eğilimli kişilere sanki haberlerle ilham veriliyor...

Gazeteci **Cemal Kaşıkçı**'nın İstanbul'daki Suudi Arabistan Konsolosluğu'nda katledilip parçalanmasına ilişkin haberleri, yüreğimiz yanarak ve dehşet içinde okumuştuk. Böyle bir vahşeti, üstelik bir devletin en üst makamından gelen talimatla sergilemek akıl alır bir durum değildi. Sonuçta bu vahşetin sorumlusu olarak bilinen kişi, dünya medyasında da teşhir edildi.

Medyada vahşet

Ancak bu olaydan da galiba ders almadık. Çünkü daha vahşice sahnelerin anlatıldığı cinayetler, her gün gazetelerin manşetlerinde ve televizyon haberlerinde. Akılının derinliklerinde bu tür vahşice davranışlar gizleyen akıl hastalarına sanki **"Hadi artık, ne yapacaksan yap"** diyen ilham perileri var... Bu tür vahşeti ve cinayetleri böylesine günlük yaşamın bir parçası haline getiren medyatik durumlar, akıl zaaflarına sahip katil adaylarını da adeta teşvik etmiyor mu? Çünkü gazetelerden birkaç örnek vereyim:

Konya ve Bursa

- Konya'da bir astsubay, eşiyle ilişki yaşadığı iddiasıyla Hekim Bingöl'ü boğazını keserek öldürdü. Öldürdüğü kişinin cesedini molozla kapatan cinayet zanlısı astsubay, çıkarıldığı mahkemece tutuklanırken, cinayetin ardındaki korkunç detaylar hayrete düşürdü.
- Bursa'da meydana gelen olayda, A.D. ile kardeşi S.D. tartıştıkları kız arkadaşları A.Ş.'yi sokak ortasında saçından tutarak yerde sürüklediler. Görüntülerin ortaya çıkması üzerine başlatılan soruşturma sonrası A.D. ile kardeşi S.D., gözaltına alınarak adliyeye sevk edildi.

Eskişehir ve Antalya

- Eskişehir'de geçen ay korkunç bir olay gerçekleşti. İlkay Tokkal, Emel Tokkal ve 4 yaşındaki çocukları Ali Doruk, evlerinde bıçaklanarak katledildi. Tokkal ailesini, eski iş ortakları Mehmet Şerif Boğa'nın öldürdüğü belirlendi. İlkay Tokkal'ın annesi Bedriye Tokkal'dan ise duygusal bir paylaşım geldi. Acılı kadın; oğlu, gelini ve torunuyla olan karelerini klip haline getirdi.

- Antalya'da 4.5 aydır kayıp olarak aranırken bir binanın çatısında folyoya sarılı cesedi bulunan Mervenur Polat'ın (20) ölüm nedeni belli oldu. Mervenur Polat'ın, C.A. tarafından iple boğularak öldürüldüğü belirlendi. Mervenur Polat'ın cesedinin bırakıldığı apartmanda oturan Server Çekiç Balaban, **"4.5 aydır cesetle yaşamışız. Şok geçirdim"** dedi.

İstanbul ve Samsun

- İstanbul'da 30 Ağustos Caddesi'ndeki Hayvanat Bahçesi'nde iki grup arasında henüz belirlenemeyen nedenle tartışma çıktı. Daha sonra kavgaya dönüşen olayda, 2 kişinin öldüğü 1 kişinin de ağır yaralandığı belirtildi. Olayın duyulması üzerine bölgeye çok sayıda polis ve sağlık ekibi sevk edildi.

- Samsun'da Edanur Ç. (17), annesiyle birlikte geldiği hastanede tartıştığı sağlık çalışanı Nurhan Y.'nin başına su şişesiyle vurdu. Kaşı açılan Nurhan Y. tedaviye alınırken, Edanur Ç. ise Çocuk Şube Müdürlüğü ekiplerince gözaltına alındı. Olaya tanık olan sağlık çalışanı Mahir Karaca, **"Masada bulunan su şişesini arkadaşımızın kafasına vurdu. Daha sonra da darp etmeye başladı ve yumruk attı, ben de hemen müdahale ettim"** dedi.